

Календар знаменних і пам'ятних дат

Серпень

4 серпня – Міжнародний день прощення (*International Forgiveness Day*)

У першу неділю серпня люди багатьох країн світу відзначають цей день. Ініційований він Світовим союзом прощення, неконфесійним освітнім фондом, щоб пробудити могутню силу прощення, здатну зцілити душу, яка страждає від образ, ненависті, зради та інших руйнівних почуттів. Адже саме злість і образи призводять до розвитку в людини тяжких онкологічних захворювань. На думку організаторів цього Дня, він здатний зробити світ кращим і гуманнішим.

5 серпня – 180 років від дня народження Іллі Юхимовича Рєпіна (1844 – 1930), українського художника, який народився в Чугуєві на Харківщині

Ілля Рєпін – відомий художник, скульптор, педагог, академік, професор, член Сербської академії наук і мистецтв, Київської спілки старовини й мистецтва, один із засновників художніх навчальних закладів в Україні.

Автор знаменитих картин: «Запорожці пишуть листа турецькому султану Ахмеду III», «Вечорниці», «Чорноморська вольниця», «Гайдамаки», «Гопак», портретів Т. Шевченка, Д. Багалія, М. Пирогова, В. Короленка, В. Бехтерева, М. Мурашка, а також ілюстрацій до творів М. Гоголя та праці Д. Яворницького «Запоріжжя в залишках старовини і переказах народу», малюнків із пам'яток української архітектури, українських народних типів.

Художнику вдалося розв'язати завдання відбиття в живописному творі всієї різноманітності навколишнього життя. У своїй творчості він зумів охопити різні теми, що турбували громадськість, завжди гостро реагував на злобу доби. У жанрі історичного живопису його приваблювала можливість розкрити емоційну виразність пропонованої ситуації.

5 серпня – 125 років від дня народження Бориса Дмитровича Антоненка-Давидовича (Давидова, 1899 – 1984), українського письменника, мовознавця

Лауреат Державної премії імені Т. Г. Шевченка (1992, посмертно) Антоненко-Давидович відомий як науковець, критик, редактор журналів «Дніпро», «Барвінок», «Україна», член літературної організації «Ланка» (згодом МАРС), літературний перекладач, публіцист. Писав оповідання, нариси, рецензії, замітки. Із 1923 року багато друкувався, автор понад двох десятків книг. Його перу належать твори «Лицарі абсурду», збірки оповідань «Запрошені силуети», «Справжній чоловік», «Слово матері», повість «Смерть», збірка літературних репортажів «Землею українською», цикл літературних портретів «Здалека й зблизька», романи «Борг», «Нащадки прадідів», «За ширмою». Серед наукових праць актуальними й сьогодні є видання «Про що і як» (про культуру української мови), «В літературі й коло літератури», «Як ми говоримо».

6 серпня – Міжнародний день «Лікарі світу за мир»

У цей особливий день, запроваджений організацією «Лікарі світу за запобігання ядерній загрозі», лікарі з усіх куточків Землі об'єднуються в закликах проти воєн, збройних конфліктів і пролиття крові. Хвилиною мовчання вони вшановують людей, які невинно загинули внаслідок військових дій. Організація «Лікарі світу» святкує цей день своєю самовідданою працею, щоб якомога більше людей продовжували жити й були здоровими. А багато з них в Україні надають сьогодні допомогу постраждалим, ризикуючи своїм життям, проявляючи гуманізм і милосердя. **Мета проведення цього Дня** – привернути увагу політиків до проявів милосердя та людяності.

6 серпня – Всесвітній день боротьби за заборону ядерної зброї (День Хіросіми)

Міжнародний день «Лікарі світу за мир» відзначається в річницю дня бомбардування японського міста Хіросіми в 1945 році. Саме цього дня американський літак «Енола Гей» скинув ядерну бомбу на японське місто. Від вибуху загинули 80 тисяч чоловік, 200 тисяч зазнали радіаційного ураження.

На знак пам'яті про страшну пережиту трагедію світова спільнота вирішила щороку 6 серпня проводити День Хіросіми та День боротьби за заборону зброї масового ураження.

9 серпня – Всесвітній день книголюбів (*World Book Lovers Day*)

Це свято поціновувачів книги, читання, започатковане в Сполучених Штатах Америки, відзначається 9 серпня кожного року в багатьох країнах. **Мета проведення** – заохочення бібліофілів до читання та літератури. У цей день радять відкласти смартфони й узяти книгу, щоб почитати. Насамперед, це свято письменників, літераторів, видавців, бібліотекарів, працівників друкарень, книжкових крамниць і всіх, хто любить і цінує книгу.

12 серпня – Міжнародний день молоді (*International Youth Day*)

Міжнародний день молоді було затверджено Генеральною Асамблеєю ООН (A/RES/54/120) за ініціативи Всесвітньої конференції міністрів у справах молоді (Лісабон, 1998). Уперше його святкування відбулось у 2000 році.

В Україні День молоді відзначали кожного року в останню неділю червня, а з 2022 року, згідно з Указом Президента України (від 28. 07. 2021 № 333/2021), підтримуючи прагнення української молоді до інтеграції у європейську спільноту, утвердження цінностей демократії та свободи, **відзначають 12 серпня – у Міжнародний день молоді.**

19 серпня – Всесвітній день фотографії (*World Photo Day*)

Заснований цей день 19 серпня 2009 року відомим австралійським

фотографом Корскі Ара. Подію вперше відсвяткували у 2010 році. Саме 200 років тому в технічному прогресі відбувся новий прорив – французький художник, хімік і винахідник Луї Жак Манде Дагер винайшов засіб отримання дагеротипних відбитків і запатентував свій винахід. Ім'я Дагера включено в список найвидатніших науковців Франції. Цей день важливий не тільки для шанувальників фотознімків, а й для тих, хто захоплюється фотографуванням.

19 серпня – Всесвітній день гуманітарної допомоги (World Humanitarian Day)

Пам'ятний день було засновано за ініціативою Організації Об'єднаних Націй (A/RES/63/13) за участі Всесвітньої організації охорони здоров'я та інших міжнародних організацій. **Мета проведення** – привернути увагу до ролі гуманітарних працівників і згадати тих, хто загинув або зазнав травм під час виконання життєво важливих обов'язків.

Із початку російської збройної агресії Євросоюз виділяє кошти на допомогу українському населенню, яке потерпає від воєнних дій. Гуманітарна допомога прямує через агентства ООН, неурядові організації та Міжнародний комітет Червоного Хреста. Тисячі відданих справі гуманітарних працівників із багатьох країн світу докладають зусиль для надання допомоги нашій країні.

21 серпня – Міжнародний день пам'яті та поминання жертв тероризму (International Day of Remembrance and Tribute to the Victims of Terrorism)

Дата вшанування була затверджена 2017 року Генеральною Асамблеєю ООН. Цього дня згадують усіх, хто постраждав від тероризму, чиє життя було змінене чи перерване терористами. **Терористичні акти**, ким би вони не здійснювались і чим би не були мотивовані, не можуть бути виправдані, оскільки вони *є дуже тяжкими злочинами*.

23 серпня – Міжнародний день пам'яті жертв работоргівлі та її ліквідації

Установлення цього Дня запропоновано на 150-й сесії виконавчої ради ЮНЕСКО. Незважаючи на те, що рабство було скасовано й засуджено на міжнародному рівні, воно, як і раніше, зустрічається в нових формах. Від нього страждають мільйони людей, переважно жінки та діти, які стають жертвами обману й насильства, перетворюються на «живий товар» і зазнають експлуатації. Тому в цей день організуються різноманітні просвітницькі заходи, до участі в яких залучаються діячі науки, культури, мистецтва й обов'язково молодь.

23 серпня – Європейський день пам'яті жертв сталінізму та нацизму

Це міжнародний день пам'яті жертв тоталітарних ідеологій сталінізму та націонал-соціалізму. Відзначається на офіційному рівні в країнах Європейського Союзу щорічно 23 серпня з 2009 року (запроваджений Декларацією

Європейського Парламенту «Європейська свідомість і тоталітаризм»). Саме в цей день 1939 року відбулося підписання Пакту між Гітлером і Сталіним, що стало спусковим механізмом Другої світової війни.

Мета проведення цього Дня – попередити жорстокий геноцид стосовно людства. *Оскільки правдивість подій минулого й жахливі діяння сьогодення спрямовані проти людяності, вони мають бути зупинені, зафіксовані та покарані світовою спільнотою.*

23 серпня – День Державного Прапора України

Відзначається це державне свято, присвячене одному з державних символів, згідно з Указом Президента України від 23.08.2004 № 987/2004 та від 07.08.2009 № 602/2009, щорічно 23 серпня. *Державний Прапор як символ країни є втіленням традицій державотворення, історії та сьогодення, національної єдності, честі та гідності.*

Прапор держави демонструє її незалежність і представництво у світі, об'єднує народ у важкі часи, а повага до нього завжди вважалася виявом патріотизму.

23 серпня – День міста Харків

Харків – одне з найбільших міст на сході України. У 2019 році наше місто ввійшло до п'ятірки українських міст як одне з найкомфортніших у країні за світовим рейтингом індексу якості життя. На жаль, на сьогодні воно зазнало багато руйнувань унаслідок російської агресії з 2022 року.

Ширшу інформацію до Дня міста буде представлено на сайті КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти» в розділі «Бібліотека».

23 серпня – 100 років від дня народження Людмили Миколаївни Семикіної (1924 – 2021), майстрині декоративного мистецтва, заслуженої художниці України (2009)

Людмила Семикіна працювала в жанрі станкового живопису, виконувала пейзажі, натюрморти, жанрові картини олією. До 150-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка (у 1964 році) у співавторстві виконала вітраж «Возвеличу малих отих рабів німих» у вестибюлі Київського університету. Шевченкові слова стали назавжди метою її творчості. Але, на жаль, за наказом партійних функціонерів, які передбачали суспільний резонанс від її твору, вітраж було знищено.

Художниця розробила ескізи костюмів до художнього фільму «Захар Беркут» (1970–1971), успіх якого дав їй змогу провести першу персональну виставку. Також вона почала формувати перший цикл авторських строїв, що одержав згодом назву «Ретро» (1965–1976). У роки незалежності майстриня розробила колекції одягу: «Скіфський степ», «Поліська легенда», «Княжа доба», «Модерн». На Київській фабриці діафільмів Людмила Семикіна створила діафільми для дітей: «Гайдамаки» Тараса Шевченка, «Лісова пісня» Лесі

Українки
О. Кириченко) та інші.

(разом

із

Наразі твори видатної художниці зберігаються в музеях і приватних колекціях України та за кордоном. За серію будівель «Високий замок» (1997 рік) вона удостоєна звання лауреата Національної премії України ім. Т. Шевченка. Майстриня також є лауреатом премії ім. Василя Стуса (2000 рік).

24 серпня – День Незалежності України (з 1991 року)

Це свято відзначається щорічно на честь ухвалення Верховною Радою Акту проголошення незалежності України, що прийнято вважати датою створення держави Україна в її сучасному вигляді.

Незалежне життя України – це лише 33 роки, зовсім незначний в історичному вимірі час. День Незалежності є святом нашої гордості за свою країну. Попри всі труднощі, нам є чим пишатися – українськими воїнами, які захищають нашу Батьківщину, вільними виборами, свободою у вираженні своїх політичних переконань, єднанням українського народу, адже тільки небайдужі та вільні люди можуть змінювати на краще свою країну.

25 серпня – 100 років із дня народження Павла Архиповича Загребельного (1924 – 2009), письменника, сценариста, драматурга, громадського діяча, Героя України

Лауреат Державної премії України імені Тараса Шевченка Павло Загребельний відомий як головний редактор газети «Літературна Україна», перший секретар правління Спілки письменників України, голова Комітету з Державних премій України імені Тараса Шевченка, учасник вигнання нацистів із території України. Письменник є автором дилогії «Європа 45» і «Європа. Захід», низки історичних романів: «Диво», «Євпраксія», «Я, Богдан», «Тисячолітній Миколай», «Роксолана» та інших.

27 серпня – 250 років від дня народження Павла Павловича Білецького-Носенка (1774 – 1856), українського педагога, письменника, лексикографа

Павло Білецький-Носенко – відомий мовознавець, перекладач, етнограф, художник, *член Товариства наук при Харківському університеті*, наглядач повітового училища в Прилуках, засновник двокласного народного училища та приватного пансіону для шляхетних дітей, попечитель шкіл Прилуцького повіту.

Творча спадщина його надзвичайно різноманітна – понад 60 творів із багатьох галузей знання: підручники з логіки, естетики, перший великий «Словник української мови» (укладено в 30–40-х рр. XIX ст.), бурлескно-травестійна жартівлива поема «Горпинида...» в стилі «Енеїди» І. Котляревського, історичний роман «Зиновій Богдан Хмельницький», п'єси «Іван Золотаренко», 333 байки, а також балади.

28 серпня – 275 років від дня народження Йоганна Вольфганга фон Гете (1749 – 1832), німецького письменника, природознавця, філософа

Найвизначніший німецький поет, прозаїк, драматург, майстер художньої виразної мови, ініціатор відродження жанру балади, основоположник соціального роману, таланту якого була властива універсальність. Відомий як *почесний член Ради Харківського університету*. Дослідники стверджують, що твори письменника народжувалися як відгук на життєві враження та переживання: «Роки навчання Вільгельма Мейстера», «Страждання юного Вертера», «Герман і Доротея», «Егмонт», «Фауст», понад 1600 віршів, форми й жанри яких постійно змінювалися.

Також вартими уваги є його наукові праці: «До теорії кольору», «Досвід про метаморфозу рослин», «Вступ до порівняльної анатомії».

**29 серпня – Міжнародний день дій проти ядерних випробувань
(*International Day Against Nuclear Tests*)**

Цей День було започатковано на 64-й сесії Генеральної Асамблеї ООН 2 грудня 2009 року. З часу створення ядерної зброї проведено більше 2000 випробувань, наслідки яких перетинають межі національних кордонів: негативно впливають на довкілля, продовольчу безпеку, здоров'я людей.

ООН закликає людство свідомо поставитися до розв'язання цієї проблеми, зрозуміти небезпеку ядерних вибухів і ядерної зброї. Тільки таким чином можна досягти гарантії безпечного та плідного співіснування всіх країн світу.

29 серпня – День вшанування пам'яті захисників України

29 серпня в Україні відзначається День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність нашої держави. Пам'ятний день установлений Указом Президента України від 23 серпня 2019 року № 621 із метою вшанування героїв, які загинули під час Іловайської трагедії у 2014 році. Вони поклали свої життя за Батьківщину в соняшникових полях під Іловайськом. Саме тому *символом цього Дня є квітка соняшника – символ історичної мужності українських воїнів і символ життя України.*

30 серпня – Міжнародний день жертв насильницького зникнення

Викрадення осіб, залякування їх близьких і рідних вважається стратегією терору. Генеральна Асамблея ООН (резолуція від 21.12.2010 65/209) висловила глибоку стурбованість зростанням кількості викрадених людей у різних регіонах світу (арешти та викрадення також прирівняли до насильницьких зникнень), повідомлень щодо переслідування, залякування та жорстокого поводження зі свідками й родичами зниклих осіб.

В Україні, на жаль, із початком війни на сході країни, окупації півострова

Крим, викрадення українських громадян, неповернення дітей батькам, порушення їх прав стало звичною справою російських окупантів.

30 серпня – 145 років від дня народження Адольфа Фер'єра (1879 – 1960), швейцарського педагога

Адольф Фер'єр – один із лідерів «нового виховання», викладач різного типу «нових шкіл» і Женевського університету, професор Інституту Ж.-Ж. Руссо в Женеві, один із організаторів Міжнародного бюро освіти та засновників Міжнародної ліги нового виховання. Відомий організатор навчальних закладів, зокрема міжнародної школи у Флоріссані (1924), де маленькі діти навчалися за методом Монтесорі, вихованці середнього віку – за методом Декролі, а дорослі – за рекомендаціями Вінетка-плану. Ці школи стали справжньою лабораторією педагогіки. Великого значення в них набули ідеї трудового виховання та підготовки учнів до трудової діяльності. Автор праць із розвитку ідей нового виховання: «Активна школа» (1922), «З досвіду нової школи Заходу» (1926), «До питання про природну класифікацію психологічних типів» (1943). *Міжнародне бюро освіти визнало Адольфа Фер'єра одним зі 100 найвидатніших педагогів.*

31 серпня – Міжнародний день боротьби з передозуванням наркотиків

Міжнародний день боротьби з передозуванням наркотиків із 2001 року відзначається як день пам'яті людей, які померли від передозування наркотиків. Представники міжнародних організацій, що займаються профілактикою та підтримкою наркозалежних, щороку привертають увагу суспільства до актуальності означеної проблеми. У цей День проводяться акції, під час яких лікарі розповідають про клінічні симптоми та способи надання першої допомоги постраждалим від передозування наркотиків. Жахлива статистика загиблих також повинна допомогти побачити й усвідомити смертельну загрозу, яку несуть наркотики, тим, хто цього ще не зрозумів.

31 серпня – 145 років від дня народження Едварда Лі Торндайка (1874 – 1949), американського психолога, педагога

Едвард Лі Торндайк – член Національної академії наук США, професор Колумбійського університету й педагогічного коледжу в Нью-Йорку, фахівець із порівняльної психології та проблем навчання. Також він є засновником експериментальної педагогіки й педології, ініціатором упровадження об'єктивних методів у дослідження процесу навчання, що вплинуло на розвиток програмованого навчання, розробником нової психологічної системи математичної освіти.

Використані джерела:

1. Серпень : свята та події. URL : <https://daytoday.ua/serpen-svyata-ta-podii/>

2. Міжнародні дні ООН. URL: : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%B4%D0%BD%D1%96_%D0%9E%D0%9E%D0%9D#:~:text=%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D0%9E%D0%9D%20%E2%80%94%20%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%BE%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96,%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%8C%20%D0%B8%D0%B1%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%94%D1%82%D1%8C%D1%81%D1%8F%20%D1%81%D0%B2%D0%BE%D1%8F%20%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B0%20%D0%B4%D0%BD%D1%8FD0%B4%D0%BD%D1%8F

3. Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2024-2025 роках: Постанова Верховної Ради України від 21.12.2023. URL: https://www.rada.gov.ua/news/news_kom/245200.html

Матеріали підготовлені:
Жеребкіною З. Г., завідувачем бібліотеки,
Павловою Г. М., бібліотекарем,
Писаренко Т. І., методистом КВНЗ
«Харківська академія неперервної освіти»